

Π.Μ.Σ ΝΑ.Μ.Ε 2019-2020

**ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ**

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία του μαθήματος της Ναυτιλιακής Οικονομικής έχει σκοπό:

- i. Να προαγάγει την ολόπλευρη κατανόηση των οικονομικών φαινομένων και μηχανισμών όπως αυτά εκδηλώνονται και επιδρούν στη ναυτιλία*
- ii. Να παράσχει ευκαιρίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη των ικανοτήτων των διδασκόμενων στην οικονομική ανάλυση της ναυτιλιακής δραστηριότητας.*
- iii. να εξοπλίσει τους διδασκόμενους και διδασκόμενες με γνώσεις και εργαλεία για να εμβαθύνουν στη μελέτη των διαφόρων ναυτιλιακών αγορών.*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του κύκλου μαθημάτων οι διδασκόμενες/οι πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν:

- A. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ναυτιλίας*
- B. Τη φύση και δομή των διαφόρων ναυτιλιακών αγορών*
- C. Τη φύση των ενδογενών και εξωγενών παραγόντων που επηρεάζουν τη ναυτιλία*

Επίσης θα πρέπει να είναι σε θέση:

- a. Να εμβαθύνουν στη λειτουργία των οικονομικών μηχανισμών που προσδιορίζουν το επίπεδο των ναύλων*
- b. Να διακρίνουν τις εναλλακτικές στρατηγικές ναύλωσης και επένδυσης σε διαφορετικές συνθήκες της αγοράς*
- c. Να αναλύουν τις αιτίες για τις εξελίξεις στην παγκόσμια ιεραρχία στη ναυτιλία*

Π.Μ.Σ ΝΑ.Μ.Ε 2019-2020

ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

σελ.2

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή στις αγορές της ναυτιλίας. Ναυτιλιακή Οικονομική: αντικείμενο και σύγχρονες τάσεις. Γενική διάκριση αγορών: Ναυτιλία χύδην, δρομολογημένα πλοία/ναυτιλία τακτικών γραμμών. Αγορές ναυτιλίας χύδην: παραδοσιακές και εξειδικευμένες χύδην αγορές. Οικονομικές ιδιαιτερότητες της χύδην ναυτιλίας: φύση της ζήτησης, συνάρτηση και ελαστικότητα της ζήτησης για χύδην θαλάσσιες μεταφορές. Προσφορά, τεχνολογικοί περιορισμοί και ελαστικότητα της προσφοράς χύδην ναυτιλιακών υπηρεσιών. Κυκλικές διακυμάνσεις και ο ρόλος των εξωγενών παραγόντων: Ιστορική εμπειρία, ο ρόλος των χρονικών υστερήσεων στην προσαρμογή της προσφοράς και η φύση των προσδοκιών, μοντέλα και προβλήματα προβλέψεων στη ναυτιλία. Εμβάθυνση στη δομή και στη φύση του ανταγωνισμού στις αγορές χύδην: Ανταγωνισμός και ανταγωνιστικότητα, ρόλος του κόστους σε ανταγωνιστικές αγορές. Διεθνής Καταμερισμός Εργασίας και ο κύκλος του Βέρνον, αλλαγές στο θεσμικό περιβάλλον, η περίπτωση του ελληνικού στόλου. Ανταγωνιστικότητα στη χύδην ναυτιλία στο νέο θεσμικό και τεχνολογικό πλαίσιο: Ποιοτική ναυτιλία, μορφές συνεργασίας, τεχνολογία και προκλήσεις για τη μορφή των αγορών. Στρατηγικές επενδύσεων: ιστορική εμπειρία, προοπτικές σε ένα νέο ναυτιλιακό πλαίσιο και η περίπτωση της ελληνόκτητης ναυτιλίας. Η χύδην ναυτιλία του μέλλοντος. Τα χαρακτηριστικά και η μορφή της αγοράς δρομολογημένων πλοίων/ τακτικών γραμμών. Η ιστορική εξέλιξη των μορφών συνεργασίας στην αγορά δρομολογημένων πλοίων/τακτικών γραμμών. Το κόστος παραγωγής τακτικών ναυτιλιακών υπηρεσιών. Οι τιμολογιακές πολιτικές των εταιρειών γραμμών. Η ρύθμιση στη ναυτιλία γραμμών. Μία ειδική αγορά: η επιβατηγός ναυτιλία (κρουαζιερόπλοια, ακτοπλοΐα, διεθνείς γραμμές).

Π.Μ.Σ ΝΑ.Μ.Ε 2019-20

**ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ**

σελ.3

SYLLABUS IN ENGLISH

Introduction to shipping markets. Shipping Economics: content and modern trends. General division of markets: bulk shipping, scheduled voyages/liner shipping. Bulk shipping markets: traditional and specialised. The economic idiosyncrasies of bulk shipping: nature of the demand, demand function and price elasticity of demand for bulk shipping services. Supply, technological constraints and elasticity of supply of bulk shipping services. Cyclical fluctuations in bulk shipping and the role of exogenous factors: Historic overview, time lags and supply adaptation, models and forecasting problems in shipping. Understanding market structures and competition in bulk shipping: Competition and competitiveness; the role of cost in competitive shipping markets of new technologies and the new institutional context. International Division of Labour in shipping and the Vernon product cycle, changes in the regulatory framework, the case of the Greek fleet. Competitiveness in bulk shipping in a new framework: Quality shipping, forms of co-operation, new technologies and challenges for market forms. Investment strategies: History, prospects in the new maritime framework; the case of Greek-owned shipping. “Bulk shipping future”. The nature and the economic structure of liner shipping. The historical evolution of liner shipping. The structure of liner shipping costs. Pricing policies and rate-making in liner shipping. Competition and regulation in liner shipping. Passenger shipping. Case study: Greek passenger coastal shipping.

Π.Μ.Σ ΝΑ.Μ.Ε 2019-2020
ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

σελ.4

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

- 1. Εισαγωγή στη Ναυτιλιακή Οικονομική & στις αγορές της ναυτιλίας (Καθηγήτρια Δρ.Ε.Θανοπούλου) 14/10/2019**
- 2. Εισαγωγή στη Ναυτιλία Γραμμών και την εξέλιξη της - Περιγραφή της Αγοράς: Γραμμές - Εμπόριο (Καθηγήτρια Δρ. Μ.Λεκάκου) 15/10**
- 3. Αγορές της ναυτιλίας χύδην: Παραδοσιακές αγορές (Ε.Θανοπούλου) 17/10**
- 4. Εξειδικευμένες αγορές της χύδην ναυτιλίας (Ε.Θανοπούλου)**
- 5. Ιδιαιτερότητες ζήτησης & προσφοράς στη ναυτιλία (Ε.Θανοπούλου)**
- 6. Σύγχρονη ναυτιλία χύδην: Ανταγωνιστικότητα και διεθνής ανταγωνισμός (Ε.Θανοπούλου)**
- 7. Η περίπτωση της ελληνικής ναυτιλίας. Στρατηγικές επενδύσεων και χύδην ναυτιλία σε ένα νέο ναυτιλιακό πλαίσιο (Ε.Θανοπούλου).**
- 8. Η Δομή της Αγοράς της Ναυτιλίας Γραμμών (Μ.Λεκάκου)**
- 9. Ο ανταγωνισμός και η ρύθμιση στη Ναυτιλία Γραμμών (Μ.Λεκάκου)**
- 10. Ειδικές Αγορές: Ακτοπλοία - Κρουαζιέρα - Ναυτιλία Μικρών Αποστάσεων (Μ.Λεκάκου)**

Οι ημερομηνίες για τις Παρουσιάσεις Εργασιών θα καθορισθούν στις επόμενες εβδομάδες

Π.Μ.Σ ΝΑ.Μ.Ε 2019-2020

**ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ**

σελ.5

ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ/ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Το μάθημα εξετάζεται μέσω γραπτών εξετάσεων (50% του βαθμού) και μέσω συμμετοχής σε εργασία (40% του βαθμού) η οποία θα παραδοθεί σε γραπτή μορφή (όχι με ηλεκτρονικό τρόπο!). Θα ορισθεί πρόγραμμα παρουσιάσεων των εργασιών στη συνέχεια του εξαμήνου (10% του βαθμού). Οι ακριβείς ημερομηνίες υποβολής και παρουσίασης των εργασιών θα ανακοινωθούν στις παραδόσεις της Καθ. Δρ.Λεκάκου.

ΕΡΓΑΣΙΑ;!! ΓΙΑΤΙ; Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Η σύνταξη και παρουσίαση των εργασιών

α. αποτελεί μία εναλλακτική μορφή αξιολόγησης της προσωπικής εργασίας των διδασκομένων

β. Προάγει (ανάμεσα σε άλλα) την:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

καλλιεργώντας:

- Την ικανότητα εύρεσης κατάλληλων πηγών
- Το σχεδιασμό, τη μεθόδευση συλλογής και την επεξεργασία στοιχείων
- Την ικανότητα οργάνωσης και παρουσίασης μίας μελέτης
- Την ικανότητα περιεκτικής ανάπτυξης ενός πολύπτυχου θέματος.
- Την ικανότητα για σύνταξη υπομνημάτων/μελετών σε συλλογική βάση

1. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1.1. Σύνθεση και σύγκληση των ομάδων εργασίας.

Οι ομάδες για τις εργασίες είναι τετραμελείς. (Αν ο αριθμός του συνόλου των μελών της τάξης δεν αποτελεί πολλαπλάσιο του 4 κάποιες ομάδες μπορεί να είναι πενταμελείς ή τριμελείς). Κάθε 4(5/3)μελής ομάδα έχει η ίδια την ευθύνη σύγκλησης της και υπολογίζεται ότι θα χρειαστεί να συνεδριάσει τουλάχιστον πέντε φορές. Τα μέλη της ομάδας αφού κανονίσουν τον τρόπο ηλεκτρονικής επικοινωνίας τους προτείνεται να ορίσουν και τις ημερομηνίες ηλεκτρονικής ή φυσικής συνάντησης όπως επίσης και το μέλος που θα έχει την ευθύνη του συντονισμού για την επόμενη σύγκληση. Καλό είναι και άλλα μέλη της ομάδας να αναλάβουν αυτό το ρόλο εκ περιτροπής για την κάθε μία από τις συναντήσεις.

1.2. Συλλογική εργασία και προσωπική συμβολή/αξιολόγηση

Η οργάνωση της εργασίας και της παρουσίασης της είναι ευθύνη της ομάδας. Όλα τα μέλη της ομάδας οφείλουν να μελετήσουν συνολικά το θέμα και να συμφωνήσουν σε μία κοινή βασική δομή της εργασίας (προτείνεται εισαγωγή- μέρη 2/3/4/5 - συμπεράσματα) αλλά και της παρουσίασης καθώς και να επεξεργασθούν από κοινού την εισαγωγή και τα συμπεράσματα. Αυτά υπολογίζονται σε συνολικά λιγότερες από 1000 λέξεις έτσι ώστε κάθε μέλος της ομάδας να οφείλει να καταθέσει (πλην εισαγωγής και συμπερασμάτων) ένα τμήμα εργασίας περίπου 1000 λέξεων (+-) που θα αποτελεί ατομικό του έργο. Κάθε μέλος της ομάδας έχει την απόλυτη ευθύνη για τη συγγραφή του δικού του μέρους το κείμενο του οποίου θα συνοδεύεται από χειρόγραφο ή μηχανική σήμανση με το πλήρες όνομα του/της συγγραφέα. Κάθε φοιτητής/τρια αξιολογείται κυρίως για αυτό το τμήμα (και επικουρικά για τα κοινά τμήματα εισαγωγής και συμπερασμάτων).

1.3. Έκταση/Μορφή της γραπτής εργασίας

Η εργασία πρέπει να έχει συνολική έκταση όχι πάνω από 6000 λέξεις. Εργασίες με λιγότερες από 4500 λέξεις θεωρούνται ελλιπείς (οι περισσότεροι κειμενογράφοι παρέχουν τη δυνατότητα αυτόματης

καταμέτρησης των λέξεων) εκτός και αν εκπονούνται από 3μελείς ομάδες. Γραφήματα, Πίνακες κλπ. πρέπει να περιλαμβάνονται στο κύριο σώμα της εργασίας αλλά δεν προσμετρώνται στην έκταση της εκτός και αν είναι εξαιρετικά πολυάριθμοι/εκτενείς. Η βιβλιογραφία που παρατίθεται στο τέλος κάθε ατομικού μέρους (αλλά και στο τέλος της εισαγωγής και ενδεχομένως και των συμπερασμάτων) καθώς και οι βιβλιογραφικές αναφορές στις υποσημειώσεις δεν περιλαμβάνονται στο όριο λέξεων. Αντίθετα, κείμενο (όχι βιβλιογραφικές αναφορές) σε υποσημειώσεις προσμετράται. Μικρός αριθμός Πινάκων /γραφημάτων (εκτός από τους ήδη ενσωματωμένους στο κείμενο) μπορεί να προστεθεί σαν παράρτημα της συνολικής εργασίας αλλά το σύνολο τους δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 3 σελίδες). Οι εργασίες πρέπει να είναι προσεγμένες στην παρουσίαση αλλά δεν χρειάζονται φωτογραφίες κλπ.

Κάθε εργασία υποβάλλεται (ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα με το σύστημα αυτόματης ανίχνευσης αντιγραφής Turnitin) με τέτοια σελιδοποίηση ώστε η αρίθμηση των σελίδων να είναι συνεχής αλλά ταυτόχρονα οι ξεχωριστές συμβολές των συγγραφέων να αποτελούν διακριτές ενότητες (ξεχωριστές σελίδες). Η διάταξη αυτή των σελίδων είναι αναγκαία για τον εύκολο διαχωρισμό κάθε ατομικού τμήματος. Επίσης διευκολύνει την επιστροφή τυχόν σχόλιων ξεχωριστά στον/στην συγγραφέα κάθε τμήματος. Η παράθεση βιβλιογραφίας ας ακολουθεί για διευκόλυνση σας το παρακάτω πρότυπο παραθέσεων APA όπως μπορείτε να μάθετε γι' αυτό στο:

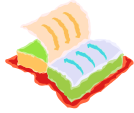
http://www.gre.ac.uk/data/assets/pdf_file/0010/611668/APA-guide-Sept-2011.pdf

1.4. Προθεσμία υποβολής

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να μεταβληθεί και η κάθε μορφής εξέταση του μαθήματος θα έχει - σύμφωνα με τον προγραμματισμό - λήξει πριν την έναρξη του επόμενου κύκλου μαθημάτων του ΝΑ.Μ.Ε. Συνιστάται να έχει ολοκληρωθεί η συγγραφή και η δοκιμή της παρουσίασης τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν τις σχετικές ημερομηνίες ώστε να αντιμετωπιστούν ευκολότερα τυχόν απρόοπτα.

2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Επιπλέον οδηγίες για τις εξετάσεις θα δοθούν ηλεκτρονικά πριν την παράδοση 6 και στο τέλος των διαλέξεων.

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Σημεία εκκίνησης για τη σύνταξη κάθε εργασίας μπορούν να αποτελέσουν οι πηγές στα σχετικά τμήματα των δύο βασικών εγχειριδίων του μαθήματος (βλ. βασική βιβλιογραφία). Η παράθεση πλούσιας και - κατά περίπτωση - πρόσφατης βιβλιογραφίας αποτελεί ένδειξη της ποιότητας και ποσότητας της ερευνητικής προσπάθειας.

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ)

- Stopford, M. (2009). *Maritime Economics*. 3^η έκδοση. London: Routledge
- Grammenos, C. (Ed.). (2010). *Handbook of Maritime Economics and Business*. 2^η έκδοση. London: Lloyd's of London Press,

Στην ύλη των εξετάσεων περιλαμβάνονται και όσα άρθρα ή άλλες πηγές περιλαμβάνονται κάτω από τον τίτλο Βασική Βιβλιογραφία στη λίστα κάθε μαθήματος. Εξυπακούεται ότι χρήση και παράθεση βιβλιογραφίας που περιλαμβάνεται κάτω από τον τίτλο Πρόσθετη βιβλιογραφία / Προχωρημένη μελέτη επιδρά θετικά στην αξιολόγηση. Βιβλιογραφία που δίνεται ως “Πρόσθετες Πηγές” μπορεί να είναι δυσεύρετη και δεν εμπίπτει σε αυτήν την κατηγορία.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ: ΚΛΑΣΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

- Metaxas, B. N. (1971). *The economics of tramp shipping*. London: Athlone Press.
- Sturmey, S.G. (1962). *British Shipping and World Competition*. London: Athlone Press

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Κάθε παράδοση συνοδεύεται από λεπτομερή κατάλογο με σχετική βιβλιογραφία διακρινόμενη σε Βασική, Πρόσθετη και Προχωρημένη (μελέτη). Παρατίθεται σε μερικές περιπτώσεις βιβλιογραφία κάτω από τον τίτλο «Πρόσθετες Πηγές» αλλά πρόκειται συνήθως για χαμηλής προσβασιμότητας τίτλους.

